

Μπρεχτ, ο άνθρωπος και το έργο του, Μ. Έσσλιν

Ο Μπέρτολτ Μπρεχτ, κορυφαίος Γερμανός θεατρικός συγγραφέας και δραματουργός, δημιούργησε το λεγόμενο «επικό θέατρο», ένα είδος θεάτρου με κοινωνικό περιεχόμενο και πολιτικούς στόχους που ήρθε να κλονίσει τις αρχές του θεάτρου της ψευδαίσθησης ([βλ. Κ.Ν.Λ., Γ΄ Λυκείου](#)). Διαβάστε σχετικά και το παρακάτω απόσπασμα.

Μάρτιν Έσσλιν

Μπρεχτ, ο άνθρωπος και το έργο του

Ο Μπρεχτ απεχθανόταν [...] το δράμα της ταύτισης του θεατή με τους ηθοποιούς, το δράμα της ψευδαίσθησης που προσπαθεί να δημιουργήσει μαγικά αποτελέσματα, επικαλούμενο γεγονότα που παρουσιάζονται σαν τελείως «παρόντα», ενώ σαφώς δεν είναι. Ο Μπρέχτ, ο ορθολογιστής, απαιτούσε ένα θέατρο ήρεμης περισυλλογής κι αποδέσμευσης, ένα θέατρο κριτικού στοχασμού.[...] Ο Μπρεχτ θεωρούσε το θέατρο κάτι περισσότερο από απλή καταναλωτική πράξη, και περιφρονούσε εκείνο που ονόμαζε «θέατρο της κουζίνας», το θέατρο που άλλο δεν προσφέρει παρά διανοητικά φαγώσιμα που καταβροχθίζονται, κι ύστερα ξεχνιούνται. Το κοινό, κατά την άποψή του, δεν πρέπει να το κάνουμε να νιώθει συγκινήσεις, πρέπει να το αναγκάσουμε να σκεφτεί. Η ταύτιση, όμως, με τα πρόσωπα, αποκλείει σχεδόν τη σκέψη. Οι θεατές που οι ψυχές τους βυθίζονται μες στην ψυχή του ήρωα, θα δουν τη δράση ολοκληρωτικά απ' τη δική του σκοπιά, και καθώς παρακολουθούν με κομμένη ανάσα μια εξέλιξη γεγονότων που παραδέχονται πως συμβαίνουν πραγματικά μπροστά στα μάτια τους, δεν έχουν τον χρόνο ούτε την αναγκαία αποδέσμευση να σκεφτούν με ένα πραγματικά κριτικό πνεύμα πάνω στις κοινωνικές και ηθικές σημασίες του έργου. Κι όλα αυτά, επειδή ο συγγραφέας, ο σκηνοθέτης κι οι ηθοποιοί έχουν συνομωτήσει, για να δημιουργήσουν μια τόσο ισχυρή ψευδαίσθηση της πραγματικότητας.

Μάρτιν Έσσλιν,

Μπρεχτ, ο άνθρωπος και το έργο του

Ασκήσεις

1. Πώς αντιλαμβάνεστε το θέατρο της ψευδαίσθησης το οποίο απορρίπτει ο Μπρεχτ;
2. Συμφωνείτε ή διαφωνείτε με την άποψη ότι η ταύτιση του θεατή με τους ηθοποιούς αποκλείει την κριτική σκέψη; Αναλογιστείτε την εμπειρία σας από κάποια παράσταση που παρακολουθήσατε και επιχειρηματολογήστε ανάλογα. Σκεφτείτε, επίσης, κάποια ανάλογη εμπειρία σας από την παρακολούθηση μιας κινηματογραφικής ταινίας.